

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Millaiseen tulevaisuuteen?

Santtu von Bruun

”Ennustaminen on
hyvin vaikeata –
erityisesti
tulevaisuuden
ennustaminen”

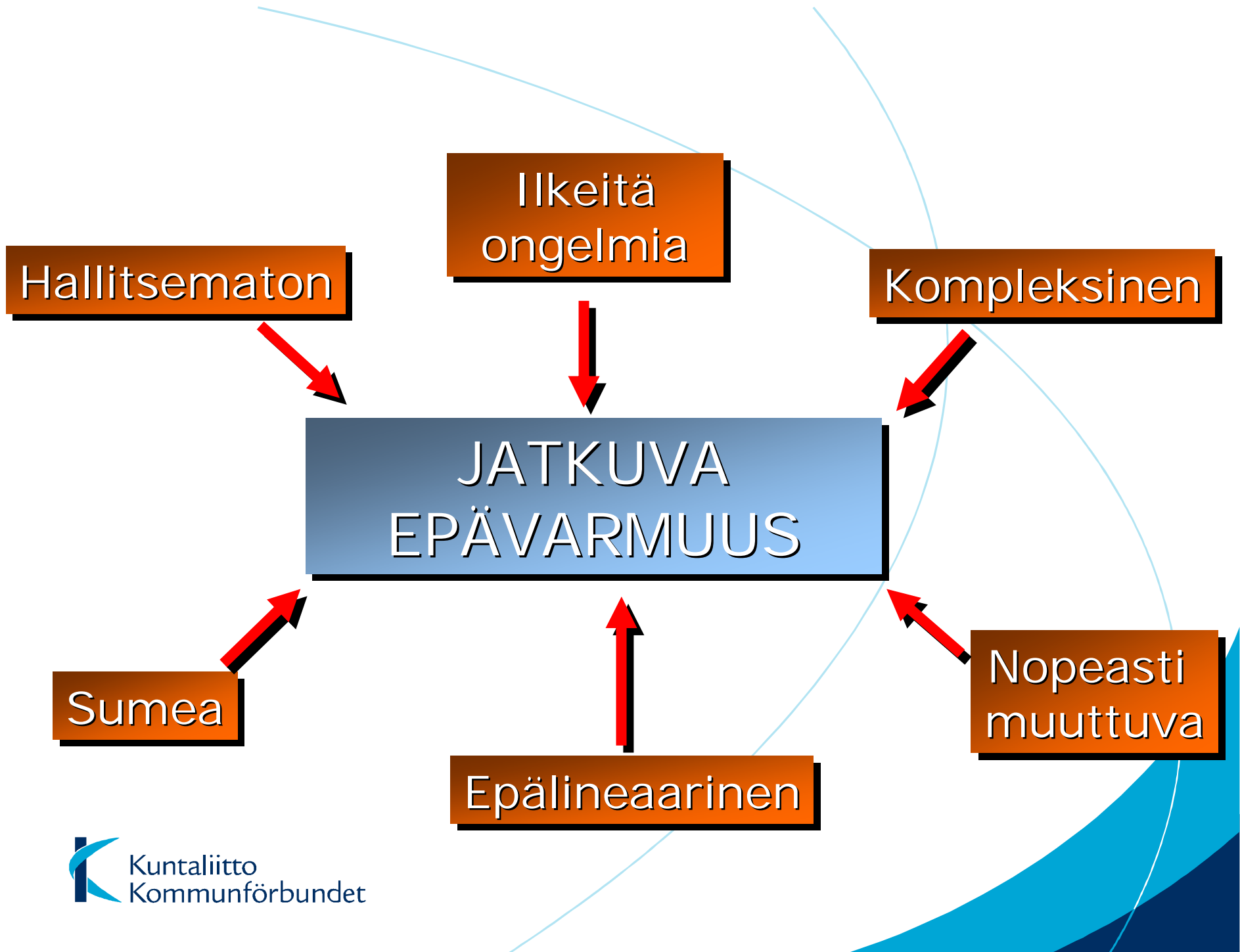
- Nils Bohr

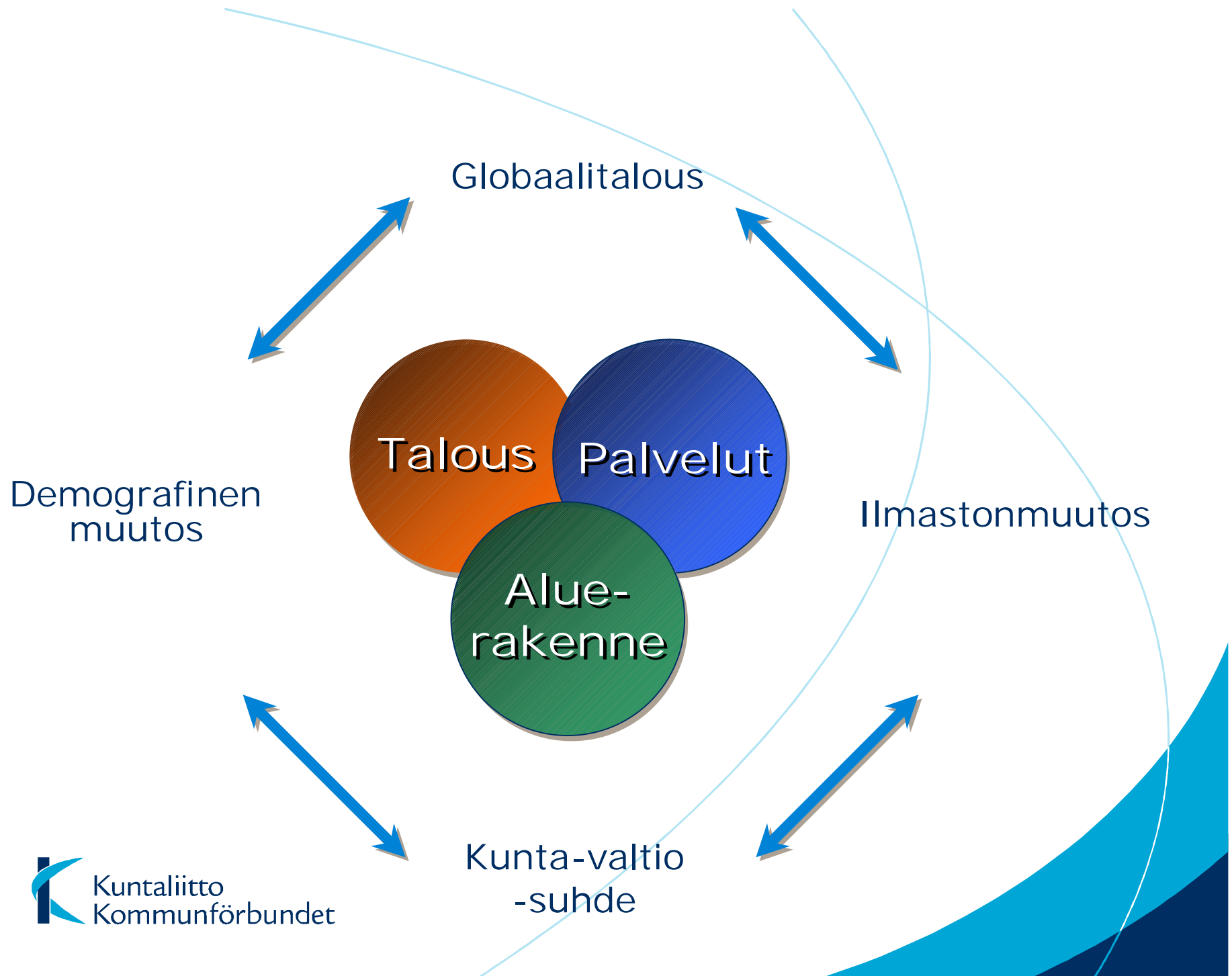
Tulevaisuuden hahmottamisen vaikeus

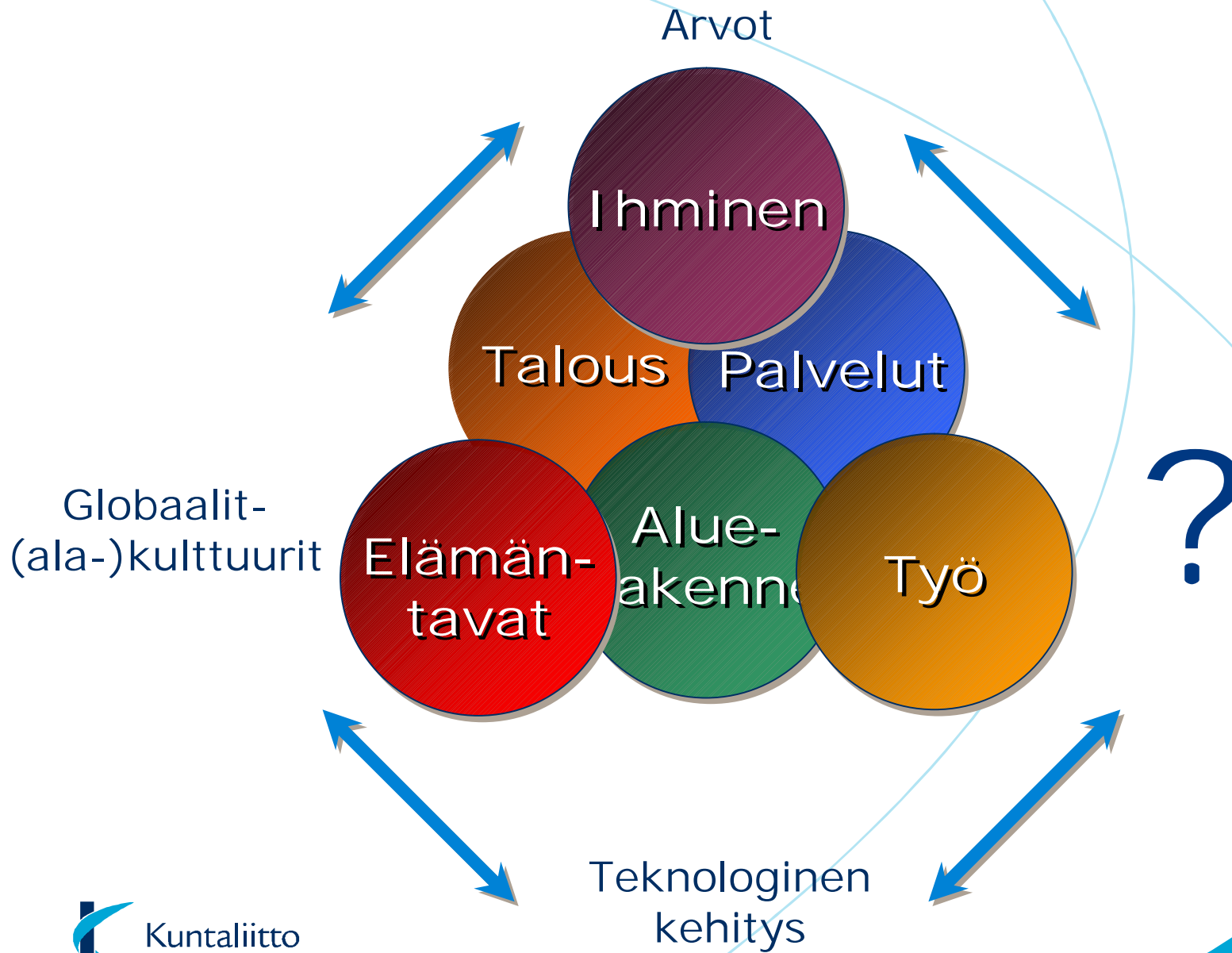
Lukuisat tahot ovat epäonnistuneet kuvitellessaan, että toimintaympäristö pysyy vakaana ja vallitsevat trendit jatkuvat saman kaltaisina.

"Space travel is
bunk"

Sir Harold Spencer Jones,
Astronomer Royal of the UK,
1957

Globaalitalous: Yritysten sijainti- ja toimintalogiikan muutos

- Pääoma ja tuotanto keskittyvät alueille jotka tarjoavat parhaat edellytykset toiminnalle
- Perinteiset teollisuudenalat siirtyvät halvan työvoiman maihin: *" Yhtä suurta työllistäjää kuin mitä metalli- ja paperiteollisuus oli, ei ole enää saatavissa "*
- Globalisaation 3. aalto: *"pitää muuttaa käsitystä, että missä Kiina kilpailee meidän kanssa. "Siellä kehitetään jatkuvasti korkeaa osaamista."*
- *"Uudet nousevat elinkeinot menestyvät hirveän huonosti vanhassa aluerakenteessa."*

Kiina ja Intia siirtyvät teknologisen kehityksen kärkeen?

Vuonna 2006 Kiinassa valmistui 3 800 000 ja Intiassa 3 100 000 opiskelijaa korkeakoulusta

Muuttoliike ja ikärakenne

- Työikäisen väestön ja nuorten muutto kaupunkeihin
- Kilpailu kiristyy *"Oulun seutu joutuu tekemään kovasti töitä että osaava työvoima pysyy täällä"*
- *"Harva pikku kunta on sellainen että sieltä löytää töitä molemmille puolisoille."*
- Suuret ikäluokat asuvat ikääntyessään kaupungeissa. *"Ne on tottunut hyviin palveluihin. Jos ne muuttaa niin ne muuttaa lasten lastensa lähelle."*
- *"Muuttoliike kiihtyy jos periferiakunnat ei pysty hoitamaan palveluita"*

Arvo- ja elämäntapamuutoksia

Kaupunkimaisen elämäntavan yleistyminen

- *"Meillä alkaa olla 2. ja 3. polven kaupunkilaisia. Ei ne kuvittelekaan että se elämä olis jossain muualla"*
- *"Jos haluaa urbaania elämää, niin silloin se työpaikan hankkiminen koulutetulle ihmiselle voi olla hankalaa jostain Turusta tai Jyväskylästä"*
- *"Kyllä se ihmisten identiteetin lähde alkaa olla kaupungit eikä enää se maaseutu"*
- *"Toi on Helsingin seudun homma. Muualla se on vielä sellaista maalaisurbanismia"*

Ilmastonmuutos ja energian hinta

- "Lähitulevaisuudessa globalisaatiota vahvempi muutosvoima."
- Tulee tarve estää lailla tehokkaammin rajoittaa yhdyskuntarakenteen hajoamista. *"Valtio tulee ohjaamaan maankäyttöä selvästi nykyistä enemmän, kun kunnat ei siihen kerran pysty"*
- Pendelitaajat suurissa vaikeuksissa.
"Ihmiset alkaa priorisoimaan sitä että ne voi asua lähellä palveluita, lähempänä työpaikkoja"
- *"Kaikkein onnettomampia on ne ihmiset, jotka pistää puoli miljoonaa euroa siihen, että ne rakentaa sen tiilitalon sinne metsän keskelle, kauas kaikesta."*

Alueellinen keskittyminen

- Asukkaat ja yritykset keskittyvät kasvukeskuksiin ja niitä ympäröiviin "kehyskuntiin"
- Alueet jakautuvat menestyviin ja taantuviin
- Ratkaisevaa on hyvin koulutettujen nuorten aikuisten keskittyminen
- Arvioiden mukaan Suomeen jää vain 5-7 elinvoimaista suurta k.seutua (n. 2025)
- Kehityskäytävät ja Satelliittikaupungit
- Maahanmuutto kohdistuu vain muutamiin kaupunkeihin

Työelämän muutos

- Työtekijöihin kohdistuu kasvavia muutos- ja joustopaineita.
- “Epätyypilliset” työsuhteet yleistyvät ja tuloerot kasvavat
- Uudet organisaatorakenteet:
 - ‘ydintyöntekijät’ vs. joustotyöntekijät
 - Verkosto-organisaatiot
- Uudet työkulttuurit ja työtavat
 - Uudet ikäpolvet
 - Monikulttuurisuus
- Uudet ja katoavat ammatit ja tutkinnot

Palvelutarjonta ja -tuotanto

- Palveluita karsitaan ja priorisoidaan
"Joudutaan pohtimaan että jos jotain löytyy, niin hoidetaanko"
- Palvelutarpeen kasvu. *"Hoitopaikkojen tarve on mahdoton. Tää on niin kauhea tilanne että sitä ei edes haluta ajatella. Et missä nää ihmiset oikeasti hoidetaan"*
- *"Ihmiset kuolee kotonaan ja meillä on kunnallisia kuolemanpartioita"*
- Sähköiset palvelut *".. johtaa uusiin ongelmiin. Yksinäisyys on voimistuva ilmiö."*

Maahanmuutto

- *"Suomen kaltaisen maan on vaikea valita tänne tulijoita."*
- Maahanmuutto kohdistuu Suomessa vain muutamille alueille
- Integraatio vs. segregatio. 20% sääntö. *"Nyt joissain paikoissa ollaan kierteen alkuvaiheissa"*
- Nyt on kriittinen hetki - 2.polven maahanmuuttajat
- *"Asemastaan epävarman keskiluokan ja maahanmuuttajien yhteentörmäys voi olla kova, varsinkin jos maahanmuuttajat ei tule tekemään vaan paskahommia"*

K.Seutujen sisäinen polarisaatio

- Hyvien houkuttelu ja huonojen torjunta
- Verotuoton ja palvelukustannuksien epätasainen jakautuminen *"En usko että on mitään mahdollisuuksia sellaiseen ratkaisuun jossa näitä kuntia lähtisi vapaaehtoisesti jakamaan tätä kokonaisvastuuta"*
- Yhdyskuntarakenteen hajautuminen *"Yhteisellä kaavalla on täällä pyyhitty persettä"*
- Pois valinta voimistuu: Elintasokuilut kasvavat. Huono-osaisuus ja etninen moninaisuus kasaantuvat samoille alueille

Yhteistyön 4 polkua

- Yhteisymmärrykseen kasvamisen malli: Kaupunkiseutujen välinen kilpailu kiristyy. Sisäinen yhteistyö paranee kun ulkoinen kilpailu on kovempi kuin sisäinen riita.
- Erimielisyydet kasvavat: *"Mun mielestä tää vapaaehtoinen yhteistyö mikä nyt on käynnistynyt niin se menee niin kuin kriisistä toiseen"*. Heikkenevä taloudellinen tilanne voi johtaa kovenevaan sisäiseen kilpailuun.
- Valtion interventio: *"Kaupunkien merkitys on niin suuri, että toimimaton yhteistyö haittaa koko valtiota"* *"Valtion pitäisi tehdä vahvoja päätöksiä niin että kuntarakenne keskittyisi vahvemmin."*
- Aluekuntamalli: *"Kuntarakenteen ja kuntien tehtävien uudelleen organisointi"*

*... the twenty-first
century will see about a
thousand times greater
technological change
than its predecessor.* (Ray

Kurzweil)

1995 Internet oli virkailijakäytössä kuudessa kunnassa ja asiakaskäytössä neljässä kunnassa. Useat kunnat suunnittelevat Internetin käyttöönottoa.

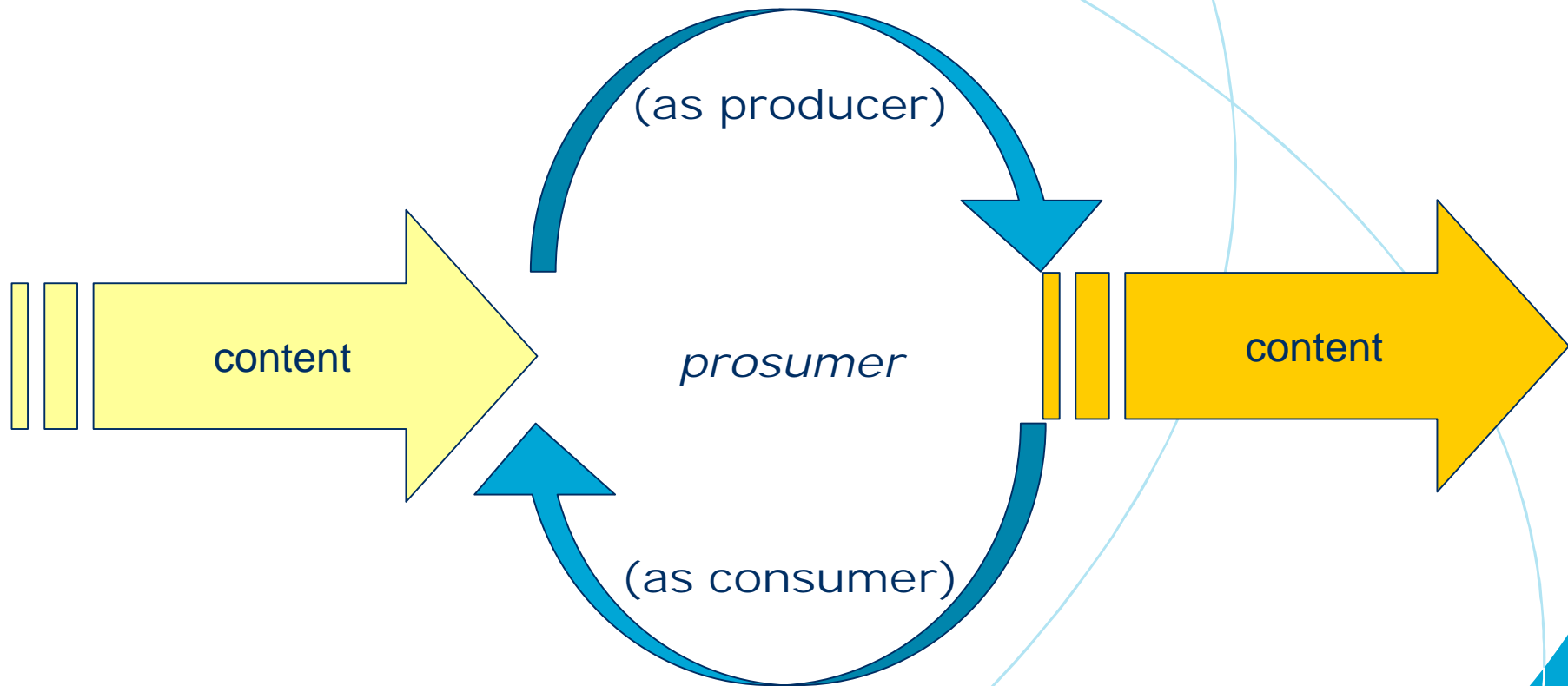
CD-ROM-lukuasemia oli asiakaskäytössä kuudessa kunnassa. Helsingin yleisissä kirjastoissa oli levyjä yhteensä yli 200.

"KULTTUURINEN TIETOYHTEISKUNTA
-toimintaohjelma" vuodelta 1996

2006 lähes 100%
alle 40-vuotiaista
käytti internetiä

Suurta osaa vuoden 2030 ammateista ei ole vielä olemassa, koska silloin käytettävää teknologiaa ei ole vielä keksitty.

Producer + consumer = Prosumer

Tietoverkot

- Kasvava osa yhteiskunnan toiminnoista siirtyy verkkoon
- Tietojärjestelmien sulautuminen ja ubiikkimedia: tietokoneet, tietokannat, anturit, langattomat verkot, radiotaajuustunnisteet
- Informaatoräjähdys
- Online 24/7 - jatkuva tietovirta
- Henkilökohtaiset hakubotit
- Täydennetty todellisuus
- On-line simulaatioyhteisöt
- Turvallisuus; valvonta; yksityisyys

Uusi ihminen?

- Henkilöön istutetun teknologian yleistyminen
- Kudostulosteet ja kasvatetut elimet
- Geneettinen muokkaaminen
- Eliniän huomattava pidentyminen
- Sulautuminen tietojärjestelmiin